महिषीणाम्। षड्भिः षड्भिश्चैवं युवराजस्यापवर्जिता-ऽशीतिः। त्रंशान्विता च दैर्घ्यं पञ्च तदर्धैस्तदनुजा-नाम्। नृपसचिवान्नरतुल्यं सामन्तप्रवरराजपुरुषाणाम्। नृपयुवराजविशेषः कञ्चुकिवेश्याकलाज्ञानाम्। अध्य-क्षाधिकृतानां सर्वेषामेव कोशरतितुल्यम्। युवराज-मन्त्रिवरं कर्मान्ताध्यक्षदूतानाम्। चत्वारिंशद्धीना चतुश्चतुर्भिस्तु पञ्च यावदिति। षड्भागयुता दैर्घ्यं दैवज्ञपुरोधसोर्भिषजः। वास्तुनि यो विस्तारः स एव चोच्छ्रायनिश्चयः शुभदः। शालैकेषु गृहेष्वपि विस्तारा-द्विगुणितं दैर्घ्यम्। चातुर्वर्ण्यव्यासे द्वात्रिंशत् स्या-च्चतुश्चतुर्हीना। आ षोडशादिति परं न्यूनतरम-तीव हीनानाम्। सदशांशं विप्राणां क्षत्रस्याष्टांशसं-युतं दैर्घ्यम्। षड्भागयुतं वैश्यस्य भवति शूद्रस्य पादयुतम्। नृपसेनापतिगृहयोरन्तरमानेन कोश-रतिभवने। सेनापतिचातुर्वर्ण्यविवरतो राजपुरुषा-णाम्। अथ पारसवादीनां स्वमानसंयोगदलसमं भव-नम्। हीनाधिकं स्वमानादशुभकरं वास्तु सर्वेषाम्। पञ्चाश्रमिणाञ्च मितं धान्यायुधयङ्करतिगृहाणां च। नेच्छन्ति शास्त्रकारा हस्तशताद्युच्छ्रितं परतः। सेनापति नृपतीनां सप्ततिसहिते द्विधाकृते व्यासे। शाला चतु-र्दशकृते पञ्चत्रिंशद्वतेऽखिन्दः। हस्तद्वात्रिंशादिषु चतु चतुस्त्रिकत्रिकाः शालाः। सप्तदशत्रितयतिथित्रयोद-शकृताङ्गुलाभ्यधिकाः। त्रित्रिद्विद्विद्विसमाः क्षयः क्रमा-दङ्गुलानि चैतेषाम्। व्येका विंशतिरष्टौ विंशतिरष्टादश त्रितयम्। शालात्रिभागतुल्या कर्त्तव्या वीथिका बहि-र्भवनात्। यद्यपतो भवति सा सोष्णीषं नाम तद्-वास्तु। सायाम्बयमिति पश्चात् सावष्टम्भं तु पार्श्वसं-स्थितया। सुस्थितमिति च समन्तात् शास्त्रज्ञैः पूजिताः सर्वाः। विस्तारषोडशांशः सचतुर्हस्तो भवेद्गृहो-च्छ्रायः। द्वादशभागेनोनो भूमौ भूमौ समस्तानाम्। व्यासात् षोडशभागः सर्वेषां सद्मनां भवति भित्तिः। एकेष्टकाकृतानां दारुकृतानां तु स विकल्पः। एकादश-भागयुतः सप्ततिर्न्यूनत्रिभागयोर्व्यासः। उच्छ्रायोऽङ्गु-लतुल्यो द्वारस्याद्वैन विष्कम्भः। विप्रादीनां व्यासात् पञ्चांशोऽष्टादशाङ्गुलसमेतः। साष्टांशो विष्कम्भो द्वा-रस्य द्विगुण उच्छ्रायः। उच्छ्रायहस्तसङ्ख्यापरिमाणा-न्यङ्गुलानि वाहुल्यम्। शाखाद्वयेऽपि कार्यं सार्द्धं तत्प्राङ्मध्ययोः। उच्छ्रायात् सप्तगुणाद्दशमांशभागः पृथुत्वमेतेषाम्। नवगुणितेऽशीत्यंशः स्तम्भस्य दशां-शहीनोऽग्रे। समचतुरस्रो रुचको वज्रोऽष्टाश्रिर्द्वि-वज्रकोऽद्विगुणः। द्वात्रिंशता तु मध्ये प्रलीनकोऽवृत्त इति वृत्तः। स्तम्भं विभज्य नवधा बहनं भागो वटोऽस्य भागोऽन्यः। पद्मं तथोत्तरोष्ठं कुर्याद्भागेन भा-गेन। स्तम्भसमं बाहुल्यं भारतुलानोपपर्युपर्यासाम्। भवति तुलोपतुलानामूनं पादेन पादेन। अप्रतिषि-द्धालिन्दं समन्ततो वास्तु सर्वतोभद्रम्। नृपविबुध-समूहानां कार्यं द्वारैश्चतुर्भिरपि। नन्द्यावर्त्तं मलिन्दैः शालाकुड्यात् प्रदक्षिणान्तगतैः। द्वारं पश्चिमगञ्चिनृ विहाय शेषाणि कार्याणि। द्वारालिन्दोऽन्तगतः प्रद-क्षिणोऽन्यः शुभस्ततश्चान्यः। तद्वच्च वर्द्धमानेऽद्वारं तु न दक्षिणं कार्यम्। अपरोऽन्तगतोऽलिन्दः प्रागन्त गतौ तदुत्थितौ चान्यौ। तदवधिविहृतश्चान्यः प्राग्-द्वारं स्वस्तिकेऽशुभदम्। प्राक्पश्चिमावलिन्दावन्तगतौ तदवधिस्थितौ शेषौ। रुचके द्वारं न शुभदमुत्तरतो-ऽन्यानि शस्तानि। श्रेष्ठं नन्द्यावर्तं सर्वेषां वर्द्ध-मानसज्ञं च। स्वस्तिकरुचके मध्ये शेषं शुभदं नृपादीनाम्। उत्तरशालाहीनं हिरण्यनाभं त्रिशा-लकं धन्यम्। प्राक्शालया वियुक्तं सुखेन दरिद्रं वास्तु। याम्याहीनं चुल्ली त्रिशालकं वित्तनाशकरमे-तत्। पक्षघ्नमपरया वर्जितम् सुतध्वंसकरम्। सिद्धार्थमपरयाम्ये यमसूर्यं पश्चिमोत्तरे शाले। दण्डा ख्यमुदक्पूर्वे वाताख्यं प्राग्युता याम्या। पूर्वापरे तु शाले गृहचुल्ली दक्षिणोत्तरे काचम्। सिद्धार्थेऽर्या-वाग्निर्यमसूर्ये गृहपतेर्मृत्युः। दण्डवधो दण्डाख्ये कलहोद्वेगः सदैव वाताख्ये। वित्तविनाशश्चुल्ल्यां ज्ञातिविरोधः स्मृतः काचे"।

तत एकाशीतिपदं चतुःषष्टिपदञ्च द्विधा वास्तुनरविभाग-सङ्क्रोक्तम् "सम्पाता वंशानां मध्यानि समानानि यानि च पदानाम्। मर्माणि तानि विद्यान्न परिपीडयेत् प्राज्ञः। तान्यशुचिभाण्डकीलस्तम्भाद्यैः पीडितानि शल्यैश्च। गृहभर्तुस्तत्तुल्ये पीडामङ्गे प्रयच्छन्ति। कण्डूयते य-दङ्गं गृहपतिना यत्र वाऽसराङ्गत्याम्। अशुभं भवे-न्निमित्तं विकृतिर्वाग्नेः सशल्यं तत्। धनहानिर्दारु-मये पशुपीडा रुग्भयानि चास्थिकृते। (लोहमये शस्त्र-भयं कपालकेशेषु मृत्युः स्यात्। अङ्गारे स्तेनभयं भस्मनि च विनिर्दिशेत्सदाग्निभयम्। शल्यं हि मर्म-